

31989L0109

L 40/38

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

11.2.1989.

PADOMES DIREKTĪVA**(1988. gada 21. decembris)****par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz materiāliem un izstrādājumiem, kas paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem**

(89/109/EEK)

EIROPAS KOPIENU PADOME,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 100.a pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

sadarbībā ar Eiropas Parlamentu (¹),ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu (²),

tā kā Padomes 1976. gada 23. novembra Direktīva 76/893/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz materiāliem un izstrādājumiem, kas paredzēti saskarsmei ar pārtikas produktiem (³), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Spānijas un Portugāles Pievienošanās aktu (⁴), ir vairākas reizes būtiski grozīti; tā kā, izdarot jaunus grozījumus minētajā direktīvā, jāizmanto iespēja konsolidēt attiecīgo esošo tekstu noteikumus, lai nodrošinātu juridisku skaidrību;

tā kā Direktīva 76/893/EEK pieņemta, ievērojot to, ka atšķirības, kas tolaik pastāvēja valstu tiesību aktos attiecībā uz minētajiem materiāliem un izstrādājumiem, kavēja to brīvu apriti, ka tās varēja radīt nevienlīdzīgus konkurences apstākļus un tādējādi tieši ietekmēt kopējā tirgus izveidi vai darbību;

tā kā, lai panāktu minēto materiālu un izstrādājumu brīvu apriti, šie tiesību akti bija jāsaparņo, ņemot vērā galvenokārt cilvēku veselības aizsardzības prasības, bet arī ekonomiskās un tehnoloģiskās vajadzības, ievērojot sanitārijas robežnoteikumus;

tā kā saskaņā ar izraudzīto metodi vispirms pamatdirektīvā bija jāpieņem vispārīgi principi, pamatojoties uz kuriem līdz šim novērsa un turpmāk varētu novērst juridiskās atšķirības starp dažām materiālu un izstrādājumu grupām ar īpašām direktīvām; tā kā šī metode ir izrādījies efektīva, un tādēļ tā jā saglabā;

tā kā nevar uzskatīt, ka seguma vai pārklājuma materiāli, kas pilnīgi vai daļēji ir pārtikas produktu daļa, tikai nonāk saskarsmē ar šiem pārtikas produktiem; tā kā tādā gadījumā

jāņem vērā tas, ka tie var nonākt tieši patērētāja organismā; tā kā šādos apstākļos šajā direktīvā izstrādātie noteikumi izrādās nepiemēroti;

tā kā šīs direktīvas pamatprincipam ir jābūt tādām, ka visiem materiāliem vai izstrādājumiem, kam paredzēts nonākt saskarsmē ar pārtikas produktiem vai kuri ir tiešā vai netiešā saskarsmē ar pārtikas produktiem atbilstīgi tiem noteiktajam mērķim, ir jābūt pietiekoši stabiliem, lai pārtikas produktos nenonāktu to sastāvdaļas tādā daudzumā, kāds varētu apdraudēt cilvēku veselību vai izraisīt pārtikas produktu sastāva nepieļaujamas izmaiņas vai to organoleptisko īpašību pasliktināšanos;

tā kā, lai šo mērķi sasniegtu, varētu izrādīties, ka jāpieņem dažāda veida ierobežojumi, ko piemēro atsevišķi vai kombinācijā; tā kā ir lietderīgi īpašajās direktīvās saglabāt tos ierobežojumus, kas ir vispiemērotākie noteiktā mērķa sasniegšanai, ievērojot katras materiālu un izstrādājumu grupas tehnoloģiskās īpašības;

tā kā, lai materiālu un izstrādājumu lietotāji būtu informēti, jāparedz atbilstīga etiķetēšana; tā kā šīs etiķetēšanas metodes var būt dažādas atkarībā no lietotāja;

tā kā šī direktīva neattiecas uz tādu produktu etiķetēšanu, kurus nevar paredzēt saskarsmei ar pārtikas produktiem vai kuri nevar būt saskarsmē ar tiem sakarā ar to, kā tie mijiedarbojas ar pārtikas produktiem;

tā kā pamatprincipu īstenošanai paredzēto īpašo direktīvu, kā arī to grozījumu izstrāde ir tehniski izpildes pasākumi; tā kā, lai vienkāršotu un paātrinātu procedūru, šo pasākumu pieņemšana ir jāuztic Komisijai;

tā kā pirms īpašajās direktīvās pieņemt noteikumus, kas var ietekmēt sabiedrības veselību, ir jālūdz atzinums Pārtikas zinātniskajai komitejai, kura izveidota ar Komisijas Lēmumu 74/234/EEK (⁵);

(¹) OV C 99, 13.4.1987., 65. lpp. un OV C 12, 16. 1989.

(²) OV C 328, 22.12.1986., 5. lpp.

(³) OV L 340, 9.12.1976., 19. lpp.

(⁴) OV L 302, 15.11.1985., 216. lpp.

(⁵) OV L 136, 20.5.1974., 1. lpp.

tā kā visos gadījumos, kad Padome pilnvaro Komisiju īstenot normas attiecībā uz pārtikas produktiem, ir jāparedz procedūra ciešas sadarbības nodibināšanai starp dalībvalstīm un Komisiju Pastāvīgajā pārtikas produktu komitejā, kura izveidota ar Lēmumu 69/414/EEK⁽¹⁾,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

1. Šī direktīva attiecas uz materiāliem un izstrādājumiem, kam gatavā veidā paredzēts nonākt saskarsmē ar pārtikas produktiem vai kas ir saskarsmē ar pārtikas produktiem atbilstīgi šim nolūkam, kam tie paredzēti, turpmāk tekstā - "materiāli un izstrādājumi".

Šī direktīva neattiecas uz seguma vai pārklājuma materiāliem, piemēram, vielām, kas pārklāj siera mizu, gatavus gaļas izstrādājumus vai augļus, kas ir daļa no pārtikas produktiem un ko var patērēt kopā ar šiem pārtikas produktiem.

2. Šī direktīva attiecas uz materiāliem un izstrādājumiem, kas ir saskarsmē ar ūdeni, kurš paredzēts lietošanai pārtikā. Tā tomēr neattiecas uz fiksētām sabiedriskām vai privātām ūdens apgādes iekārtām.

3. Šī direktīva neattiecas uz antikvāriem izstrādājumiem.

2. pants

Materiāli un izstrādājumi jāražo saskaņā ar pareizu tehnoloģiju tā, lai parastos vai paredzamos lietošanas apstākļos to sastāvdaļas nenonāktu pārtikas produktos tādā daudzumā, kas varētu:

— apdraudēt cilvēku veselību,

— izraisīt nepieļaujamas izmaiņas pārtikas produktu sastāvā vai to organoleptisko īpašību pasliktināšanos.

3. pants

1. Materiālus un priekšmetus, kas uzskaitīti I pielikumā un, vajadzības gadījumā, šo materiālu un izstrādājumu kombinācijas reglamentē īpašas direktīvas.

2. Īpašās direktīvas, tostarp esošo īpašo direktīvu grozījumus, pieņem saskaņā ar 9. pantā paredzēto procedūru.

3. Īpašajās direktīvās var ietvert:

a) to vielu sarakstu, kuru lietošana ir atļauta, izņemot visas pārējās vielas (tiešs saraksts);

b) šo vielu tīrības standartus;

(¹) OV L 291, 19.11.1969., 9. lpp.

c) šo vielu un/vai materiālu un izstrādājumu īpašus izmantošanas nosacījumus, kuros tās izmantotas;

d) īpašus ierobežojumus attiecībā uz dažu sastāvdaļu vai sastāvdaļu grupu nonākšanu pārtikas produktos vai uz tiem;

e) vispārēju ierobežojumu attiecībā uz sastāvdaļu nonākšanu pārtikas produktos vai uz tiem;

f) ja vajadzīgs, noteikumus, kas paredzēti cilvēku veselības aizsardzībai pret varbūtējiem apdraudējumiem, kas varētu rasties, materiāliem un izstrādājumiem nonākot kontaktā ar muti;

g) citus noteikumus, lai nodrošinātu atbilstību 2. punktam;

h) pamatnoteikumus, lai varētu pārbaudīt atbilstību d), e), f) un g) apakšpunktiem;

i) sīki izstrādātus noteikumus attiecībā uz paraugu ņemšanu un analīzes metodēm, lai varētu pārbaudīt atbilstību a) līdz g) apakšpunktiem.

Noteikumus, kas var skart sabiedrības veselības aizsardzību, pieņem pēc apspriešanās ar Pārtikas zinātnisko komiteju. Tiem jāatbilst II pielikumā izstrādātajiem kritērijiem.

4. pants

1. Atkāpjoties no 3. panta, dalībvalsts gadījumā, kad ir sastādīts vielu saraksts saskaņā ar minētā panta a) apakšpunktu, var atļaut savā teritorijā izmantot vielu, kas nav iekļauta sarakstā ar noteikumu, ka ievēroti šādi noteikumi:

a) atļaujas ilgums nedrīkst pārsniegt divus gadus;

b) dalībvalstij jāveic to materiālu un izstrādājumu oficiāla pārbaude, kas ražoti, izmantojot vielu, kuras izmantojumu tā atļāvusi;

c) uz šādi ražotiem materiāliem un izstrādājumiem obligāti ir skaidra norāde, kuru definē atļaujā.

2. Attiecīgā dalībvalsts nosūta pārējām dalībvalstīm un Komisijai tekstu katrai atļaujai, kas sastādīta saskaņā ar 1. punktu, divu mēnešu laikā no tās spēkā stāšanās dienas.

3. Līdz 1. punkta a) apakšpunktā minētā divu gadu laikposma beigām šī dalībvalsts var iesniegt Komisijai lūgumu ietvert 3. panta a) apakšpunktā minētajā sarakstā vielu, attiecībā uz ko valsts piešķirusi atļauju atbilstīgi šā panta 1. punktam. Tā vienlaicīgi iesniedz dokumentus, kas, domājams, pamato šo iekļaušanu, un norāda izmantojumus, kam šī viela paredzēta.

Pamatojoties uz informāciju saistībā ar sabiedrības veselības aizsardzību, pēc apspriešanās ar Pārtikas zinātnisko komiteju un saskaņā ar 9. pantā paredzēto procedūru, 18 mēnešu laikā no lūguma iesniegšanas tiek pieņemts lēmums par to, vai attiecīgo vielu var iekļaut 3. panta a) daļā minētajā sarakstā, vai arī jāatceļ valsts atļauja. Ja ir jāpieņem noteikumi atbilstīgi 3. panta 3. punkta b), c) un d) apakšpunktam, tos pieņem saskaņā ar to pašu procedūru. Neskatoties uz šā panta 1. punkta a) apakšpunktu, valsts atļauja paliek spēkā, kamēr netiek pieņemts lēmums par lūgumu vielu iekļaut sarakstā.

Ja saskaņā ar iepriekšējo daļu tiek izlemts, ka attiecīgā valsts atļauja jāatceļ, šis lēmums attiecas arī uz visām pārējām valsts atļaujām saistībā ar attiecīgo vielu. Lēmumā var noteikt, ka vielas izmantošanas aizliegums attiecas arī uz izmantojumiem, kas nav minēti iekļaušanas lūgumā.

5. pants

1. Ja sakarā ar jaunu informāciju vai esošās informācijas atkārtotu pārbaudi, kas veikta pēc kādas īpašās direktīvas pieņemšanas, dalībvalstij ir pietiekams pamats secināt, ka materiāla vai izstrādājuma izmantošana apdraud cilvēku veselību, lai gan tas atbilst attiecīgajai īpašajai direktīvai, šī dalībvalsts var uz laiku atlikt vai ierobežot attiecīgo noteikumu piemērošanu tās teritorijā. Tā par to nekavējoties informē pārējās dalībvalstis un Komisiju un pamato savu lēmumu.

2. Komisija Pastāvīgajā pārtikas produktu komitejā iespējami drīz izskata 1. punktā minētās dalībvalsts norādītos iemeslus un nekavējoties sniedz atzinumu, kā arī pieņem vajadzīgos pasākumus.

3. Ja Komisija uzskata, ka attiecīgajām īpašajām direktīvām ir vajadzīgi grozījumi, lai pārvarētu 1. punktā minētās grūtības un nodrošinātu cilvēku veselības aizsardzību, tā sāk 9. pantā noteikto procedūru šo grozījumu pieņemšanai; dalībvalsts, kura ir pieņēmusi aizsardzības pasākumus, tādā gadījumā tos var saglabāt līdz tam laikam, kamēr pieņem grozījumus.

6. pants

1. Neskarot īpašajās direktīvās paredzētos izņēmumus, materiāliem un izstrādājumiem, kas vēl nav saskarē ar pārtikas produktiem, kad tos laiž tirgū, līdzī jābūt šādām norādēm:

a) — vai norādei “izmantošanai saskarē ar pārtikas produktiem”,

— vai īpašai norādei attiecībā uz to lietošanu, piemēram, “kafijas automāts”, “vīna pudele”, “ēdamkarote”,

— vai simbolam, kas noteikts saskaņā ar 9. pantā paredzēto procedūru;

b) ja vajadzīgs, īpašiem nosacījumiem, kas jāievēro, tos lietojot;

c) — vai nu nosaukumam vai tirdzniecības nosaukumam un adresei vai juridiskajai adresei,

— vai Kopienā reģistrētā ražotāja, pārstrādātāja vai pārdevēja reģistrētajai preču zīmei.

2. Šā panta 1. punktā minētajām norādēm jābūt viegli pamanāmām, skaidri salasāmām un neizdzēšamām

a) mazumtirdzniecības posmā:

— uz materiāliem un izstrādājumiem vai uz iesaiņojuma,

— vai uz etiķetēm, kas piestiprinātas materiāliem un izstrādājumiem vai atrodas uz to iesaiņojuma,

— vai paziņojumā, kas atrodas tiešā tuvumā materiāliem un izstrādājumiem un ir skaidri redzams pircējiem; tomēr attiecībā uz 1. punkta c) apakšpunktā minēto norādi šo pēdējo iespēju drīkst izmantot tikai tad, ja uz minētajiem materiāliem vai izstrādājumiem šo norādi vai etiķeti tehnisku iemeslu dēļ nevar piestiprināt ne to ražošanas, ne tirdzniecības posmā;

b) tirdzniecības posmā, kas nav mazumtirdzniecības posms:

— pievienotajos dokumentos,

— uz etiķetēm vai iesaiņojuma,

— vai uz pašiem materiāliem un izstrādājumiem.

3. Tomēr 1. pantā minētās norādes nav obligātas attiecībā uz materiāliem un izstrādājumiem, kas pēc savas dabas ir skaidri paredzēti saskarsmei ar pārtikas produktiem.

4. Norādes, kas paredzētas 1. punkta a) un b) apakšpunktā, attiecas tikai uz materiāliem un izstrādājumiem, kas atbilst:

a) šīs direktīvas 2. panta noteikumiem;

b) īpašajām direktīvām vai, ja šādu direktīvu nav, valsts noteikumiem.

5. Īpašajās direktīvās jānosaka, ka kopā ar šiem materiāliem un izstrādājumiem jābūt rakstveida deklarācijai, kas apliecina to atbilstību piemērojamiem noteikumiem.

Ja nav īpašu direktīvu, dalībvalstis var saglabāt esošos noteikumus vai pieņemt attiecīgus noteikumus.

6. Dalībvalstis nodrošina, ka materiālu un izstrādājumu mazumtirdzniecību aizliedz gadījumā, kad 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētās norādes nav pircējiem viegli saprotamā valodā, ja vien pircējus neinformē citādi. Šis noteikums neizslēdz iespēju šo informāciju norādīt vairākās valodās.

7. pants

1. Dalībvalstis nevar tādu iemeslu dēļ, kuri saistīti ar sastāvu, to, kā materiāli un izstrādājumi mijiedarbojas ar pārtikas produktiem, vai etiķetēšanu, aizliedz pārdot vai izmantot tādas materiālus un izstrādājumus, kuri atbilst šīs direktīvas vai īpašo direktīvu noteikumiem.

2. Šā panta 1. punkts neskar valstu noteikumus, ko piemēro gadījumos, kad nav īpašo direktīvu.

8. pants

Grozījumus, kas paredzēti tam, lai esošās īpašās direktīvas saskaņotu ar šo direktīvu, pieņem saskaņā ar procedūru, kas paredzēta 9. pantā.

9. pants

1. Ja jāievēro šajā pantā izklāstītā procedūra, priekšsēdētājs vai nu pats pēc savas ierosmes, vai pēc dalībvalsts pārstāvja pieprasījuma nodod lietu Pārtikas produktu pastāvīgajai komitejai.

2. Komisijas pārstāvis iesniedz komitejai veicamo pasākumu projektu. Atzinumu par projektu komiteja sniedz termiņā, ko priekšsēdētājs var noteikt atkarībā no jautājuma steidzamības. Atzinumu sniedz ar kvalificētu balsu vairākumu, kas noteikts Līguma 148. panta 2. punktā. Priekšsēdētājs nebalso.

3. a) Komisija pieņem paredzētos pasākumus, ja tie ir saskaņā ar komitejas atzinumu;

b) ja paredzētie pasākumi nav saskaņā ar komitejas atzinumu vai ja atzinums nav sniegts, Komisija tūlīt iesniedz Padomei priekšlikumu par veicamajiem pasākumiem. Padome lemj ar kvalificētu balsu vairākumu.

Ja trīs mēnešus pēc tam, kad jautājums iesniegts Padomei, tā pasākumus nav pieņēmusi, Komisija pieņem ierosinātos pasākumus un nekavējoties tos piemēro.

10. pants

1. Ar šo atceļ Direktīvu 76/893/EEK.

2. Norādes uz direktīvu, kas atcelta ar 1. punktu, uzskata par norādēm uz šo direktīvu.

Norādes uz pantiem atceltajā direktīvā jālasa saskaņā ar korelācijas tabulu III pielikumā.

11. pants

1. Dalībvalstis paredz visus vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu šo direktīvu. Par to dalībvalstis nekavējoties informē Komisiju. Šie pasākumi:

— ne vēlāk kā 18 mēnešus pēc paziņošanas⁽¹⁾ atļauj tirgot un lietot materiālus un izstrādājumus, kas atbilst šīs direktīvas noteikumiem, neskarot to valstu noteikumu piemērošanu, kas gadījumos, ja nav īpašu direktīvu, attiecas uz dažām materiālu un izstrādājumu grupām,

— ne vēlāk kā 36 mēnešus pēc paziņošanas aizliedz tirgot un lietot materiālus un izstrādājumus, kas neatbilst šīs direktīvas noteikumiem.

2. Šā panta 1. punkts neskar tos valstu noteikumus, kuri gadījumos, kad nav īpašu direktīvu, attiecas uz dažu grupu materiāliem un izstrādājumiem, kas paredzēti saskarei ar pārtikas produktiem.

12. pants

Šī direktīva neattiecas uz materiāliem un izstrādājumiem, kas paredzēti izvešanai no Kopienas.

13. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 1988. gada 21. decembrī

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
V. PAPANDEU

(¹) Šī direktīva ir paziņota dalībvalstīm 1989. gada 10. janvārī.

*I PIELIKUMS***Saraksts, kur nosauktas materiālu un izstrādājumu grupas, ko aptver īpašās direktīvas**

Plastmasas materiāli, ietverot laku un pārklājumus
Reģenerēta celuloze
Elastomēri un gumija
Papīrs un kartons
Keramika
Stikls
Metāli un kausējumi
Koks, ietverot korķi
Tekstilizstrādājumi
Parafīns un mikrokristālisks vasks

II PIELIKUMS

Veselības kritēriji, ko piemēro īpašo direktīvu izstrādāšanā

1. Vajadzības gadījumā, izveido tiešus vielu sarakstus materiāliem un izstrādājumiem, kam paredzēts nonākt saskarē ar pārtikas produktiem. To, vai viela ir iekļaujama tiešā sarakstā, nosaka, ņemot vērā gan vielas daudzumu, kas var nonākt pārtikas produktos, gan vielas toksiskumu.
2. Vielu tiešā sarakstā var ietvert tikai tad, ja parastos vai paredzamos kāda materiāla vai izstrādājuma lietošanas apstākļos, kas izgatavots, izmantojot šo vielu, tā nevar nonākt pārtikas produktos tādā daudzumā, kas varētu radīt apdraudējumu cilvēka veselībai.
3. Attiecībā uz dažiem materiāliem var būt nevietā izveidot tiešu sarakstu, jo no tā gūtais labums cilvēku veselības aizsardzībai būtu niecīgs. Šajos gadījumos jānosaka vielas, attiecībā uz ko ir jānosaka īpašie ierobežojumi daudzumam, kas var nonākt pārtikā, lai novērstu to, ka minētās vielas pārtikā varētu nonākt tādā daudzumā, kas varētu kaitēt veselībai. Uz šīm vielām attiecas arī 1. un 2. punktā noteiktie kritēriji.
4. Visas vielas regulāri uzrauga un pārbauda atkārtoti, ja to pamato ar jauni zinātniski dati vai esošo zinātnisko datu pārvērtēšana.
5. Ja konkrētai vielai nosaka pieņemamo dienas devu vai pieļaujamo dienas devu, izskata vajadzību noteikt īpašu ierobežojumu daudzumam, kas var nonākt pārtikā, lai šo devu nepārsniegtu. Ja kādai vielai nosaka šādu daudzuma ierobežojumu, pienācīgi ņem vērā citus iespējamus šīs vielas avotus.
6. Dažos gadījumos īpašā daudzuma ierobežojuma noteikšana kādai vielai var nebūt veiksmīgākais cilvēku veselības aizsardzības līdzeklis. Šajos gadījumos, nosakot to, kādi pasākumi jāveic, vajadzība aizsargāt cilvēka veselību ir galvenais apsvēruma.

III PIELIKUMS

KORELĀCIJAS TABULA

Direktīvā 76/893/EEK	Šajā direktīvā
1. pants	1. pants
2. pants	2. pants
3. pants	3. pants
4. pants	4. pants
5. pants	—
6. pants	5. pants
7. pants	6. pants
8. pants	7. pants
—	8. pants
9. pants	—
10. pants	9. pants
—	10. pants
11. pants	—
12. pants	12. pants
13. pants	11. pants
14. pants	—
15. pants	13. pants